

KRANJ, 13. JULIJA 1963

STEVILO 27

V tej številki berite

Alžirija leto dni po ne-
odvisnosti

● DEŽELA CAKA NA USTAVO

Otroku zrastejo v enem letu lasje, nauči se hoditi in morda spregovori že kakšno besedo. Drugače je z državami. Te rastejo bolj počasi. Eno leto za državo ne pomeni veliko. Zapisek o Alžiriji berite na drugi strani.

Popolni vtiči iz Izraela

● DEŽELA EREZ VODE

V starih knjigah piše, da so Zidje nesrečno ljudstvo. Ves svet je uvidel, da po drugi svetovni vojni mora dati Židom, ki so v nemških ječah toliko pretrpeli, zadoščenje. Dobili so ga ob reki Jordan, v pesku in puščavi.

Potopis iz Izraela berite na tretji strani.

Vojna, v kateri se ne sreljajo s topovi

● JAPONCI V AVTO- MOBILSKI VOJNI

Ko so Nemci videli prvi japonski avtomobil so mislili, da je igračka. Ko pa so ga opazovali na betonskem cestišču so jim vstajali lasje. Japonski avtomobilski industriji so zrasli komolci, s katerimi izpodriva evropske tovarne. Sestavek o tem berite na četrti strani

Reportaža o ljudeh, ki ne poznaajo meja

● PIJANSTVA NE ZDRAVIMO V POSTELJI

Noben človek ni povsem varen pred strupom pijače. Izobraženci tudi niso bogovi, kljub pameti, ki jo imajo. S tega sveta s pijačo ni mogoče pobegniti v svet pravljic. Reportaža berite na peti strani.

● FILM

● MODA ● DOM ●

● DRUŽINA

● MLADA RAST

Delež težkih vozil pri prometnih nesrečah

IZOGIBAJTE SE TOVORNJAKOV

Lansko leto smo imeli v udeleženih 791 tovornjakov in Sloveniji 5.937 tovornih avtomobilov in 912 avtobusov. Skupaj je bilo tako da pride na 6 in pol tovornjakov 1 avtobus. Pri pro-

metnih nesrečah je bilo so-

pri prometnih nesrečah zelo visoko v primerjavi s številom vseh vozil na naših cestah. Večkrat so vzroki nesreč v slabem tehničnem stanju vozil.

Primerjanje teh številk po-

ve, da je delež težkih vozil

Stevilo vozil na naših cestah neprestano narašča. Se hitreje pa narašča število prometnih nesreč. Pri tem imajo precejšnji delež težka vozila. Vzroki, da prihaja do pogostih prometnih nesreč so različni. Med najbolj pogostimi so neurejene zavore, slabo tehnično stanje vozil in ozke ter neustrezne ceste. Veliko avtobusov zakrivi nesreče, ker se morajo držati voznih redov in predpisane hitrosti.

SREČANJA Z LJUDMI - SREČANJA Z LJUDMI - SREČANJA Z LJUDMI Daljinski

rekord
golobov
pismonoš

Možakar s kleklji

● Kdaj ste se naučili klekljanje?

— Širje otroci smo bili pri hiši in morali smo pomagati mami, zakaj oče je bil bolan. Sest let sem bil star in klekljal sem do 13. leta, ko sem šel služiti ... Bil sem »sholar«, »furman«, lesni manipulant ..., kdo bi našteval vse, kar sem počel. Naj povem samo to: nikdar se nisem ustrašil dela. Prijel sem za vsako.

● In klekljate, kot je slišati, še danes?

— Kadar se mi zljudbi, ko mi je dolgačas. To pa je v zimskem času. V šestih tednih naklekljam za 8 tisočakov, ki mi jih izplača »DOM«.

● Ste poročeni? Klekljajo tudi žena, otroci?

— Seveda. Ženo sem šele po 37 letih zakona, predlanskim, naučil, kako se ravna s kleklji. Doma je z Jezerskega. Najmlajšo, 15. let ji je, sem tudi v teh letih, ko sem upokojen, naučil izdelovati čiparske vzorce.

● Se kaj pridno pripravljate za tekmovanje možakarjev s kleklji?

— Se, se. Menda nas bo deset nastopilo na »čiparski dan« 25. avgusta, pred plavžem, tu v Železnikih. Pridite nas pogledat, kako so še naši prsti gibčni.

STANE SKRABAR

Golobi pismonoš družine »Taraš« iz Škofje Loke so na nedavnjem tekmovanju v daljinskih letih dosegli izreden rekord. Od Vinkovcev (Hrvatska) do vasi Sv. Duh so leteli 5 ur in dve minute. Društvo »Taraš« je eno izmed najbolj aktivnih v Sloveniji. Tov. Lada Ferdinand sem naprosil za kratek razgovor. Povedal mi je, da ima društvo 40 članov in 600 golobov-pismonoš. Letos so sodelovali s svojimi golobi pri proslavi rojstnega dne maršala Tita v Kumrovču in v Škofji Loki pri Titovi štafeti. Posebno pa se pripravljajo za mednarodno razstavo v Bruslju, ki bo drugo leto. Tetave imajo glede denarja. Povedal mi je, da precej golobov pogine zaradi umetnih gnojil. Tudi razne ujede jih precej uničijo, tako da morajo stalno skrbiti za nov zarod. — V. R.

Alžirija
leto dni po
neodvi-
snosti

Dežela čaka na ustavo

Države rastejo počasneje kot otroci — Francoski vojaki hodijo po alžirskih ulicah kot izletniki — Ljudi ni strah prihodnosti — Ben Bela vlada s stiki z ljudmi

Otroku zrastejo v enem letu zobje in lasje, nauči se morda že hoditi in izgovori kakšno besedo. Drugače je z državo. Države rastejo počasneje kot otroci, zlasti še, če so zaostale v svojem razvoju. Tako je tudi z Alžirijo, najmlajšo državo v severni Afriki, ki praznuje zdaj prvo leto svoje neodvisnosti.

Francoski vojaki kot izletniki

Pričerjava Alžirija je zanimiva. Leto dni po neodvisnosti daje dežela popolnoma drugačno sliko. Mesta so se spremenila in spremenili so se tudi obrazi ljudi. Lani smo v Alžiru, glavnem mestu, lahko videli še do zobi oborožene francoske vojake, ki so v muslimanske četrti prihajali samo z oklopнимi vozili in s strojnico. Letos je v teh predelih mir in strojnico ne rotajo več po siromašnih in od sonca ožiganih Arabcih. Letos hodijo francoski vojaki po ulicah kot izletniki s kamermi in se srečujejo z alžirskimi vojaki, junaki nestetih medsebojnih bitk. Če ne bi bilo nobenega drugega zboljšanja v zadnjem letu, je že to dovolj velik razlog, da lahko Alžirci z veliko žlico proslavljajo svoj prvi rojstni dan.

Podobne slike postopnega urejanja razmer in uvajanja zakonitosti vidimo na vseh koncih in krajinah dežele. Na vseh toriščih si Alžirci prizadavajo, da bi odstranili brezvladje in nered, ki je bil tako značilen spremjevalec alžirske neodvisnosti.

Navdušenje je hlapljivo

Zgodovinsko navdušenje Alžircev iz lanskoga junija je zunanjala skrb za lasten razvoj in težke napole, ki čakajo Alžirijo v prihodnjih letih. Ta zaskrbljenost ni znak razočaranja, pač pa trezno dojemanje naporov, ki čakajo Alžirce pri izgradnji in obnovi dežele. Na alžirski ulici človek lahko naleti na zelo različna mnenja. Ljudi ni strah pred prihodnostjo. Zivo razpravljam o rečeh, ki jih zanimajo. Alžirci so veliko bolj kritični do svoje nove vlade, kot so bili do francoske uprave. Grajanje napak vlade je odkrito, in to je dokaz, da Alžirci že lejo preprečiti maršikateno nepredvideno težavo.

Razlika med voditelji

V redkokateri mladi državi, ki je dobila samostojnost, so prisile razlike med voditelji in nosivci neodvisnosti tako kmalu na dan, kot se je to zgodilo v Alžiriji. Od lanskega leta, od znanega zasedanja v Tripolisu, so se razlike med voditelji tako zaostri, da je napetost med njimi večkrat škodovala alžirski državi kot koristila. Najmočnejši človek v Alžiriji je še vedno Ben Bela, ki je že skoraj pretrgal stike s svojimi štirimi zaporniki iz francoskih zaporov. Eden izmed njih, Mohamed Budiaf, je zdaj, leto dni po neodvisnosti, za alžirskimi rešetkami. Glavni nasprotnik Ben Bela se je s svojimi političnimi cilji popolnoma oddalil od teženj, ki jih zagovarja Ben Bela.

Desna roka predsednika alžirske vlade postaja vse bolj 36-letni poveljnik alžirske vojske polkovnik Bumedian. Ta najstarejši poveljnik po času v alžirski vojski izhaja iz zelo siromašne družine in si je izobrazbo pridobil v islamskem inštitutu v Constantiu in pozneje še v Kairu. Na čelu alžirskih sil v Tuniziji in Maroku je lani pomagal Ben Beli na oblast. Bumedian ima za seboj volisko, ki šteje okoli 60.000 mož.

Večni popotnik

Ben Bela ima v Alžiriju neverjeten ugled. Med vsemi alžirskimi voditelji je med ljudstvom najbolj priljubljen. Ben Bela vlada z neprestanimi stiki z ljudmi. Venomer potuje po deželi, se udeležuje sestankov, sklicuje posvetovanja in govor. Njegovo stanovanje v četrtem nadstropju neke vile v Alžiru je skoraj vedno prazno. Ljudje, ki ga spremajo, pravijo, da ga na vsem koraku obkrožajo množice. Pri ljudeh napravi vtis s svojo odločnostjo. Tudi kritiki vlade, ki menijo, da se je vlada lotila izgradnje socializma prezgodaj, nikoli ne napadajo Ben Bela osebno.

Kmetijstvo ima prednost

Z deželo, kakršna je Alžirija, ima kmetijstvo neverjetno velik pomen. 85 odst. Alžirov živi na deželi, od kmetijstva. V kmetij-

stvu so Alžirci napravili najbolj revolucionarni skok naprej, ko so zapateno zemljo evropskih prasejencev prepustili delavcev v upravljanje. Tako se je na alžirski vasi začela najprej alžirska socialna revolucija.

BEN BELA, predsednik alžirske vlade. Je še vedno legendarni junak alžirskega naroda

Ogorčen oče

REGINALD MAUDLING, 46-letni britanski minister, je bil zelo ogorčen nad ameriškim režiserjem Ross Hunterjem, ker je v njegovem filmu »Vrt s kredo« nastopila tudi Maudlingova 16-letna hčerka Karolina. Ogorčeni oče je zahteval, da iz filma izrežejo vse posnetke z njegovo hčerkjo. Režiser pa je bil pripravljen izrezati samo kratki prizor v slavičarni, kjer se je ministrova hčerka izkazala pri jedi slaščic.

Prizor v kadi

GEORGE CHAKIRIS, junak zgodb z »Divjega zahoda«, spada v vrsto najbolj nadarjenih mladih igračev. V svojem novem filmu »Beg iz Ashya« je moral krajši prizor odigrati tudi v kadi. Ko se je pozneje videl na filmskem traku, je naprosil režisera, naj prizor črta. »Ne želite bl, da bi mi očital, da poskušam napraviti kariero s slaščenjem.«

Rekli so ...

»Zemlja je premajhna, da bi labko vzdržala termonuklearno vojno.«

Nikita Hruščov,
sovjetski premier

»S skromnimi besedami labko pojasnilo bistvo sporja med Sovjetsko zvezo in Kitajsko. Kitajska v bistvu ne verjame v sožitje med državami.«

Džavaharal Nehru,
indijski premier

»Usoda nas mora ačasit močno stresiti, da bi labko odvrgli svoje najboljše plodove.«

Walt Disney,
ameriški filmski ustvarjavec

»Moški, ki nosi brado, ocitno nimata zaupanja v svoj obraz.«

Barbara Buffa,
nemška novinarka

»Zenskam je znano, da je resnica pogosto zelo bolča, zato z njo zelo varčno ravnamo.«

Maurice Chevalier,
francoski filmski igravec

»Ce zgodovinarji ne utegnijo pisati, je pravilno, če pišejo novintri.«

William Shirer,
ameriški novinar

»Pridobitve znanosti postajajo last vseh narodov in njihovega življenja. To je po vsej verjetnosti največji duhovni doseg naše dobe.«

David Ben Gurion,
bivši izraelski premier

»Od nebesnega telesa se Mesec počasi razvija v letališče.«

E. F. T., ameriški astronaut

»Sodobni arhitekti so podobni nogometnemu motitvu, vsi igrači so važni, eden izmed njih pa je kapetan.«

Alvar Aalto, finski arhitekt

»Praktično, mi smo na redili vse, da bi z evolucijo preprečili revolucijo.«

Reza Pahlevi,
iranski šah

•lobus • globus • globus

Dežela brez vode

Rod star petnajst let

Ceprav Izrael kot država obstaja šele kratko dobo, so mnogi židi o tej državi sanjali že mnoga stoletja. Pred petnajstimi leti so začeli na ozemlju Palestine vladati židovski politiki in iz raznih krajev so takrat začeli prihajati priseljenci židovskega rodu, da bi v njej živeli in v miru umrli.

Leta 1870 so prišli na sedanje ozemlje Izraela prvi priseljenci židovske krvi. Našli so nepregledno puščavo. Kljub temu so imeli dovolj moči, da so v vročem pesku vzdržali. Iz puščave so napravili vrt in v njem obnovili življenje, ki je v tem pesku skoraj popolnoma izumrl.

Volja prvih priseljencev najbrž ne bi zadostovala za ustanovitev židovske države. Vmes je moral poseči najbolj gnušno uničevanje in pobijanje Židov, ki so ga začeli Hitler in nemški nacisti. Hitler in njegovi pomočniki so med zadnjim vojno pobili okoli 6 milijonov evropskih Židov. Po tej tragediji je svet spoznal, da mora Židom dati zadoščenje. Dobili so zemljo svojih prednikov.

Štirinajstega maja 1948 je bila ustanovljena nova izraelska država. V njej so našeli takrat 650.000 Židov. Po petnajstih letih se je prebivavstvo več kot potrojilo in šteje sedaj 2.100.000. Iz vseh koncov sveta so prišli Židi.

Vrata so vsemi odprta

Prla tri leta so izračunalni, da je vsako uro prišlo v Izrael 23 priseljencev. Za marsikoga je bil prihod v Izrael veliko presenečenje.

V Izraelu živijo pomešane vse rase. Židje so prišli iz Evrope, in Amerike, Indije, Iraka, Afrike in celo iz Azije. Ti ljudje, ki so našli deželo svojih očetov, se ne imenujejo več Židje. Vsi so zdaj Izraelci in njihovi otroci, ki so rojeni v novi državi se imenujejo Sabras, po sadezu kak-tusa.

Mesta rastejo kot gobe

V deželi, kjer razen puščave in peska ni bilo ničesar in so ljudje vse morali ustvariti z rokami, rastejo mesta na vseh koncih in krajinah kot gobe. Celo Jeruzalem, staro mesto, božja pot številnih kristjanov, je dobilo moderne hiše in novo izraelsko univerzo. Mesta so bela in lepa, v njih je opaziti ritem sedanjega časa.

Najboljšo sliko o sposobnosti Izraelcev, njihovi pridnosti in delavnosti dobimo brez dvoma v Tel Avivu. Mesto, ki sicer ni izbrano za glavno mesto dežele, zaslubi priznanje najvažnejšega mesta dežele.

V nekaj letih se je podoba tega mesta popolnoma spremenila. Stari mestni predeli so stisnjeni med moderne bulevarje in velikanske hiše. V času britanske uprave so mesto zidali brez načrtov. Postavili so nekaj hiš, ki so jih pozneje povezali s cestami. Takšna gradnja ni dajala nobenega videza.

Izraelci so morali reševati številne težke probleme. Če v Tel Avivu ne bi zapazili hebrejskih napisov, bi lahko to mesto šteli med najlepša mesta ob Sredozemlju. Stanovanjske četrti ležijo ob morju. Niso zelo oddaljene od širokih bule-

Moderne četrti v izraelskem mestu Tel Avivu, ki je središče dežele. Življenje v tem mravljišču je podobno življenu v drugih sredozemskih mestih.

varjev, kjer so nameščene upravne zgradbe in trgovine. Ob večernih se po teh širokih cestiščih napoti velika množica ljudi na sprehode ali pa po evropskih običajih poseda pred kavarnami.

V nasprotju z drugimi mesti so hiše v Tel Avivu le redko višje od štirih nadstropij. Zemljišče je peščeno in ne dopušča visokih stavb. Za visoke hiše morajo včasih skopati temelje zelo globoko v zemljo, da bi bila gradnja varna.

Se pred leti je bilo v Izraelu opaziti neprestano napetost. Celotni napor, duševni in telesni so bili posvečeni obrambi pred morebitnim vojaškim napadom. Zdaj so ljudje pomirjeni. Živijo v miru.

V Tel Avivu prevladuje filozofija nasmehov. Ljudje so se znebili skrbi. Tako so bili še pred kratkim nočni lokalni v Tel Avivu prepovedani in zaprti. Zdaj pa so jih veliko že odprli in zoper vabijo ljudi s kričecimi lučmi. Vsak večer se napolnijo s tujci in domačini, ki se želijo zabaviti, prav tako kot v kakšnem drugem veleprestu na svetu.

Voda je življenje

Izrael nima vode Zaradi tega je voda pravo bogastvo. V načrtu Izraela spada obsežno spremicanje negevske puščave v vrt. Toda to ni tako preprosto. Vodo bi lahko vzeli iz reke Jordan. Preusmerjanje toka reke je odvzemanje večjih količin vode bi lahko povzročilo vojno napoved Jordanije, ki je tudi odvisna od vode reke Jordan.

Najprej so Izraelci za namakanje puščave rabili velikanske cevi, po katerih bi speljali vodo preko cele dežele. Ker pa je bil uvoz podobnih cevi iz tujine za mlado državo predrag, so zgradili doma sami tovarno. Tako je v Izraelu nastala najpojemnejša tovarna velikanskih betonskih cevi na svetu. Načrt namakanja negev-

ske puščave je že dal velike gospodarske uspehe. V prihodnosti bo južni del dežele prav gotovo spremenjen v plodni vrt, kakršen je že danes Galileja.

Izraelske zadruge

V zgoje mladih ljudi v Izraelu ni mogoče ločiti od izraelskih zadruž, ki jih imenujejo »kibuci«. Ce hočemo spoznati resnico o izraelskem načinu življenja v »kibucu« moramo prepustiti besedo tistim, ki v njih živijo. Neki upravnik izraelske vasi imenovane »kibuci« je dejal: »Kdor pride v »kibuc« z namenom, da bi v njem živel, mora verovati!«

Priseljenc se nastani. V »kibucu« dobi delovno obliko in obliko za praznike. Razen tega dobi še sobo z vsem kar potrebuje. Za njegovo razvedrilo mu je na razpolago igralnica, knjižnica in številni prijatelji. Ne dobi nobenega denarja ali pa zelo malo. (Letno največ 200.000 din.)

Cetrt leta je prišlec na poskušnji, to pomeni, da bo opravil različna poljedeljska dela. Potem bo vodstvo odločilo, na kakšno delovno mesto ga bo postavilo.

Zivljenje v izraelski zadružni skupnosti je zelo pestro. Vsak teden v petek je skupščina vaščanov, ki odloča o vseh važnih vprašanjih. Vsak ima pravico govoriti in razpravljati.

Razen poljedeljskih del so v kibucu tudi druge zaposlitve. So ljudje, ki se ukvarjajo s socialnimi, vzgojnimi in zdravstvenimi nalogami. Otroci imajo svojo hišo. Izraelski starši otrok ne vzgajajo. Kljub temu pa se za njih živo zanimajo. Starši so skupaj z otroci dnevno samo tri ure. To je dovolj za privzgojitev ljubezni do otrok in staršev. V tem času se z njimi sprehajajo in zabavajo. Ce vemo, kako dobro otroci poznavajo svoje starše in kako dobro se z njimi razumejo, je to dovolj.

ZANIMIVOSTI JAPONCI

Odkrivanje potresov v stari Kitajski

Na Kitajskem so že pred 18 stoletji izdelali napravo za odkrivanje potresov, ki se v principih, po katerih deluje, skoraj ne razlikuje od sedanjih najmodernejših seismografov.

Stavba v nekaj urah

Neki Američan je prikazal novo metodo za gradnjo lahkih stavb. Za osnovno konstrukcije služijo enostavno, a originalno spojene želzne cevi. Z njihovo pomočjo je mogoče zgraditi sejemske kupole ali garaže že v nekaj urah.

Okostje objekta se prekriva z ustreznim sintetičnim materialom. Na vrsti je še pod iz standardnih kovinskih ploščic in gradnja je gotova. Za postavitev paviljona — visokega 6,34 metra s površino 300 kvadratnih metrov — je potrebno 7 tisoč železnih cevk in 2 tisoč spojnici. Vendar pa montiranje traja le nekaj ur, edino potrebno orodje pa je lažje kladivo. Ker je jakost skeleta precejšnja, iznajditelj domneva, da bo tako izpopolnjeno konstrukcijo mogoče uporabiti tudi za gradnjo mostov.

Lasje namesto prstnih odtisov

Na seminarju o uporabi radioaktivnih izotopov v diagnostičnem namen (pred kratkim je bil v Stockholm), je neki inženir poročal o možnostih uporabe analize radioaktiviranja v medicini. Ta metoda bi imela široko uporabo. Posebno bi bila lahko pomembna za kriminologijo. Kajti če je na mestu zločina ostal le najmanjši las, ga je mogoče aktivirati in analizirati ter primerjati z analizo las osumljencev. Zločini, pri katerih ni nihče osumljen, so zelo redki. Ker so strokovnjaki ugotovili, da niti dva človeka nimata enakih las, bi bila analiza las verjetno res lahko policiji v veliko pomoč.

Svetloba, v kateri gori celo jeklo

Neki ameriški inženir je prikazal učinek svojega izuma: močni svetlobni žarki »prebijejo« dno železne posode. Ta poskus je menda rezultat nove metode za pridobivanje ogromnih količin svetlobe in toplotne, večje od tiste, ki vlada na površini Sonca.

v avtomobilski vojni

Japonska industrija je zadnje čase dosegla izredne rezultate v kvaliteti svojih avtomobilov, v njihovih cenah pa je ogrozila mnoge vodilne države na tem področju.

Nemci so se vpraševali, kaj imajo pred seboj — avtomobil ali igračko. Vozilo je bilo sorazmerno zelo majhno, toda ko je s polno brzino zapeljalo po asfaltnem cestišču, je za njim ostala le črna črta. Znamka »Honda« nam pove, da je to vozilo prispelo iz Japonske. Lahko, da bo jutri že prav tako poznano v svetu, kot sta danes Jaguar in Ferrari.

Peta sila na svetu

Ta avtomobil, ki zadovoljuje športno strast Nemcov na tekmovanjih, pa hudo skribi evropske konstruktorje, saj se dobro zavedajo, da so Japonci že začeli osvajati svetovno tržišče. Vedo pa tudi, da je model Honda predhodnik tistih, ki bodo še veliko boljši in ki bi lahko celo nadkritili evropske modele. Iz japonskih tovarn bo letos prišlo okrog milijon vozil, in to vse vrste — od potniških do tovornjakov. Čeprav so Japonci začeli s proizvodnjo avtomobilov šele pred desetimi leti, in to praktično iz nih, so danes že visoko nad

vsemi manjšimi izdelovalci avtomobilov. Prehiteli so celo Italijane in jih pustili dalec za seboj. Postali so peta svetovna sila v avtomobilski industriji. Drugo leto misljijo dohitev tudi Angleze. Nevarni so tudi Francuzom, čeprav le-ti še vedno daleč prednjaci s svojim milijonom in pol izdelanih avtomobilov letno. Japonska proizvodnja avtomobilov je mnogo modernejša kot npr. francoska in zato imajo tudi več upanja, da bodo kmalu osvojili evropsko in ameriško tržišče.

Leta 1951 je japonska avtomobilска industrija izdelala samo nekaj sto starh modelov. Potem pa so se izdelovalci odločili in odkupili licence Renaulta, Hilmana in Ostina. Pri tem, ko so sestavljali dele — kupljene v Evropi — so se mnogo naučili. Pazljivo so proučevali vsako podrobnost in jih nato sami začeli sistematično izdelovati. Rezultat je bil presenetljiv; pet let po dogovoru z Renaultom je japonska tovarna »Hino« dala na tržišče nov tip avtomobila, ki je bil po svoji zunanjosti japonski, sicer pa popolna in legalna kopija Renaulta. Isto je vodstvo Renaulta hotelo napraviti s svojim naslednjim modelom — Dauphinom, vendar te svoje namere niso uresničili. Veliko presenečenje je povzročila kmalu za tem »Kontesa«, model japonske tovarne »Hino«, ki je bila s svojim 850 kubičnim motorjem nameščenem v zadnjem delu avtomobila, z moderno karoserijo in v brzini 110 km na uro, popolna kopija Dauphina.

V Tokiu je vsako leto v oktobru avtomobilski salon, kjer prikažejo obiskovalcem vse najnovejše modele. Lansko leto je bilo razstavljenih 26 potniških avtomobilov in 160 tovornjakov, kar je dva-krat več, kot jih lahko prikažejo konstruktorji katerekoli evropske države. Vendar v japonski industriji še vedno vlada anarhija, ki pa je nujni spremjevalec vsake razvijajoče se industrije. Ko pa bo tudi ta borba prenehala, potem bodo imele vse avtomobilске industrije na svetu vzrok, da se boje Japoncev.

Na poskusnih stezhah, ki jih grade povsod po svetu, se pojavljajo skrivnostni prototipi avtomobilov. Japonci delajo sedaj na tem, da bi izdelali vozilo brez koles, ki bi dreselo po zračnih blazinah. Prav nič ni čudno, da se evropski strokovnjaki boje Japoncev, saj je očvidno, da ti novi tipi japonskih avtomobilov niso namenjeni japonskim cestam, ampak evropskim in ameriškim. Japonske ceste sodijo med najtežje in najnevarnejše na svetu. Nenjih človek ne sme voziti več kot 60 km/h. Zato se samo od sebe postavlja vprašanje, zakaj izdelujejo Japonci avtomobile z 80 konjskimi močmi, ki dosegajo maksimalno hitrost do 140 km na uro. Odgovor je jasen: za osvajanje tujega tržišča!

Azijsko tržišče je že v žepu

Japonska avtomobilска industrija je že krepko posegla na svetovni trg, posebno v Jugovzhodno Azijo. V Tajlandu so dosegli popolno zmagoslavje: tržišče je 90 odst. njihovo. Podobno je tudi v Indoneziji, Burmi in sosednjih državah. Lani je Japonska izvozila skupno 35.000 vozil.

Sedaj skušajo na vsak način prodreti tudi na ameriški kontinent. To ji je delno že uspelo. Na zahodni obali ZDA vozi po cestah nekaj tisoč japonskih avtomobilov. Tvrda »Tojata« je zgradila v več državah svoje tovarne za montažo avtomobilov. Lani je zgradila eno tako tovarno v Avstraliji in eno v Mehiki. Pred evropskimi trgovci pa Japonci še vedno oklevajo. Spancem so prodali nekaj sto tovornjakov v zameno za riž, Francuzom pa okrog tisoč potniških avtomobilov. V načrtu imajo zgraditev dveh tovarn za montažo avtomobilov v Italiji in na Nizozemskem. Japonci dobro poznaajo okus Evropejcev. Vedo, da slednji ljubijo rekorde, športne avtomobile in eksotične prizore. Japonska motorna kolesa »Honda« so z evropskega trga izrinila že prenekatero dobre evropske znamke zaradi mnogih odlik. Ta motorna kolesa so potokla 46 rekordov in odnesla 20 zmag. Letna proizvodnja dosegne 2 milijona, od tega jih 300.000 izvozijo v Evropo.

Strokovnjaki velikih evropskih avtomobilskih tovarn so zaskrbljeni. »Čez dve leti«, pravijo, bodo Japonci naši največji nasprotniki na evropskih cestiščih.

Potovanje z motornim kolesom na Mesec prav gotovo ni mogoče. Toda človek, ki ga vlete na slike, je popolnoma opremljen za vožnjo na Luno. S pomočjo raznih pripomočkov preizkušajo v nekem ameriškem letalskem laboratoriju porabo kisika ob večji gibnosti. Astronaut ima na sebi naprave, ki jih bodo imeli tudi ameriški astronauti, ko bodo čez štiri leta začeli svojo vožnjo po vesolju.

Pijanosti ne zdravimo v posteljah

Tisočletna vojna proti pijancem ni prinesla nobenega napredka — Ali je pranje z različnimi očitki in z zgražanjem edino pralno sredstvo, ki lahko spreobrne vinske grešnike — V našem stoletju se vedno več ljudi tržni na betonskih tleh državnih zaporov in zato plačujemo visoke pristojbine — Noben človek ni povsem varen pred strupom pijače — Izobraženci tudi niso bogovi, kljub pameti, ki jo imajo — S tega sveta s pijačo ni mogoče pobegniti v svet pravljic — Naposlед se vsak človek strezni in ugotovi, da ga je pijača izdala

Pijanci hodijo diagonalno

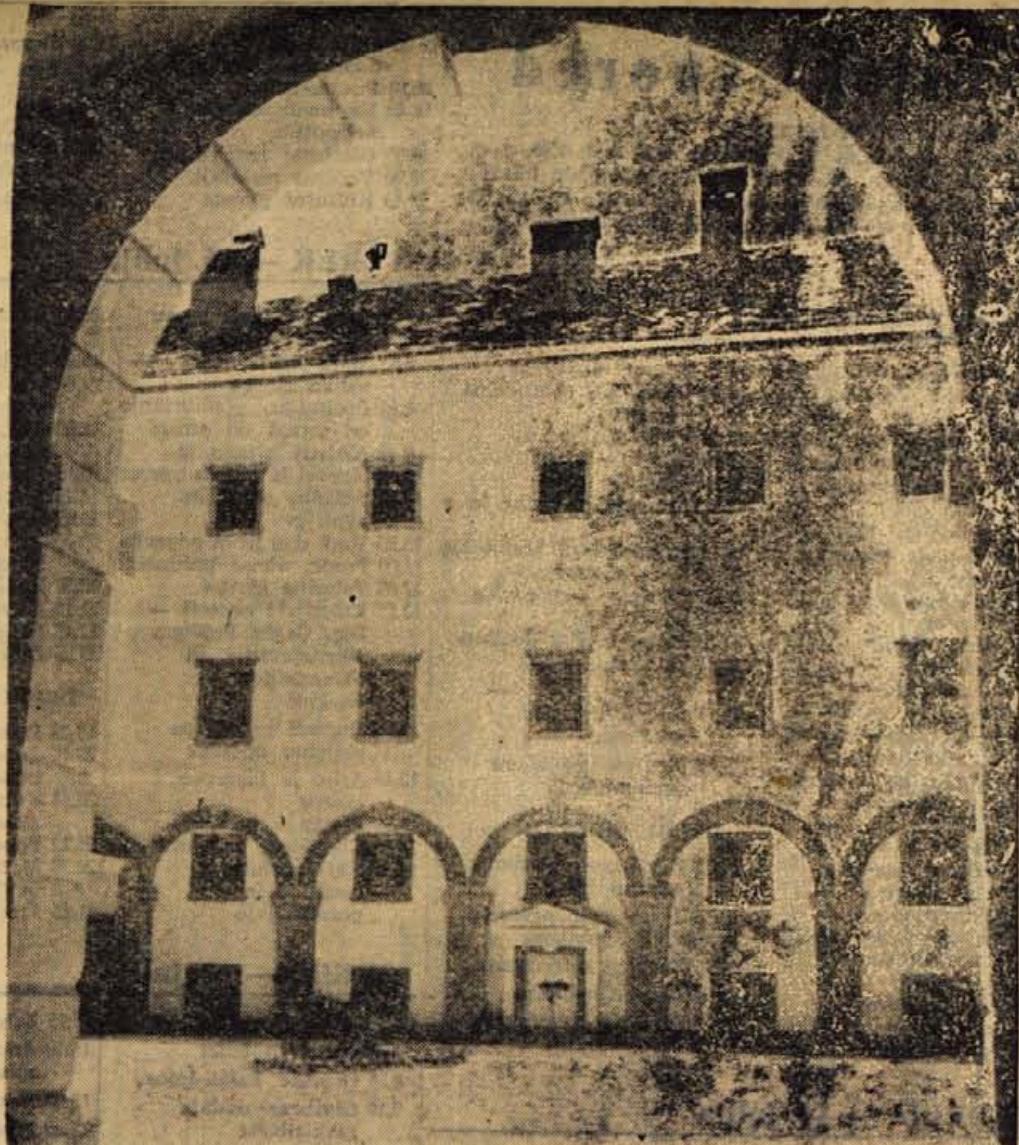
Ljudje so naredili v zvezi s pijanci nešteto poučnih pregorov, smešnih, žalostnih in zaničevalnih. Izmed vseh ljudskih razvad zli jezik neprestano pečejo pijance na žaru. Obirajo jih do kosti in pravijo, da »se pijanc spreobrne, ko se v jamo zvrne«. Tisočletna vojna proti pijancem, ogorčeni napadi ogrožene večine zoper moralne slabice, niso spremnili slike sveta. Ljudje, ki radi »pogledajo v kozarec«, križatijo kot izgubljene gosi po ulicah, vasujejo v jarkih in se selijo od točilne mize do točilne mize. Alkohol tlači našo civilizacijo kakor velik lednik. To je zver, ki žre in gloda številne živce, razkraja družine in spravlja v obup nesrečne žrtve.

Ljudje, ki najdejo uteho v pijači, navadno niso sami kovači svoje nesreč. Pri zdravnikih in sociologih so že našli zatočišče. Ti pravijo, da je pijančevanje bolezen. Bolj neizprosno pa proti njihovi razvadi nastopa ljudski glas. Ta je v obsojanju ljudi, ki so radi »v rožicah«, nepustljiv, v preprečevanju tega zla pa zelo malo prizadet in skrajno malomaren. Moralno obsojanje najbrž še ni dovolj, da bi izkoreninili ta težek pojav ali pa vsaj preprečil njegovo načakanje.

Vsi opomini zadnjih let, da se število »vinških bratcev« povečuje, so bili vrženi kot bob v steno. Ljudska domišljija je izdelala samo razpredelničko, po kateri je uživanje pijače zaradi »dobre volje« dopustna šala, priložnostni požrki v zaključenih družbah prepotrebno poživilo, da bi postali duhoviti, in pijančevanje iz navade prava ljudska nesreča. Po tej razpredelnički smo prišli do podatka, da se vedno več ljudi tržni na betonskih tleh državnih zaporov.

Beg v pijnost

Ljudske predstave o ljudeh, ki se vdajajo pijači, so največkrat zelo zgrešene. Pijančevanje ima precej oznak bolezni, ni pa čista bolezen, kot je to na primer pljučnica. Pijančevanje je posledica določenih motenj, ki se pojavljajo zaradi različnih vzrokov. Dolgo časa so tudi menili, da je poglaviti vzrok lahko tudi socialno pomanjkanje. To pa ne more biti točno, ker število »zvestih služabnikov pijače« narašča tudi z zboljšanjem življenjskih pogojev.

Skozi ta vrata odhajajo ljudje zopet v svet. Napravili so že en poskus, da bi se odrekli svoji težki razvadi. Pa srečno pot!

Na sliki v ozadju je begunjska graščina.

Lep dokaz nam daje naslednji primer. Človek je pet let z največjo vnetno gradil svojo hišo, da bi se izognil stanovanjski stiski. Ko je po petih letih hišo naposled doogradil in se po težkem delu vselil, je začel popivati in ni našel več poti nazaj.

Noben človek ni povsem varen pred strupom pijače. Težko se ji obranijo predvsem ljudje, ki nimajo »zelezne volje« in pustijo, da jih življenje povezi. Pomanjkanje življenjske perspektive je pogosta špranja, skozi katero se v ljudi vtihotaplja alkohol. Noben sloj ni odporen pred pijačo. Po podatkih je na Gorenjskem pijančevanje bolj pogosto med delavci, manj pa je »stodovratnih in kroničnih pijancev« med kmeti. Med delavci korakajo v prvih vrstah priseljenci, ki so prišli na delo »s trebuhom za kruhom«.

Izobraženci tudi niso bogovi. Med njimi je veliko takih, ki zelo enostransko in preozko gledajo na življenje in v njem vidijo samo svojo nesrečo. Tolažba za takšne ljudi je v pijači, ki jih počasi od vseh strani razjeda, da postanejo tako nadležni kot muhe.

Pijača prihaja do ljudi tudi po stranskih tirih in ni vedno nujno, da bi se ljudje zatekali k njej zaradi težkih kriz. Če pripelje vlak delavce na Jesenice dobro uro pred začetkom dela in jih odpelje poldrugo uro po delu nazaj domov, je pričakovati, da bo marsikdo začel v gostilno.

Raztelešenje navad

Aalkoholiki vedno delajo lepe skele o poboljšanju, vendar je njihova slabost, da se navade ne morejo odkrižati. Zato preprečevanje in zdravljenje »zrtev pijače« ni lahka naloga. Zdravniki in socialni delavci jim lahko pomagajo samo s sredstvi, ki jih odvračajo od pijače.

Bolnišnica lahko opravi samo začetno delo. Prevzgoja pa ni mogoča samo v bolniških posteljah. Veliki delež pri prevzgoji pada na sredino, kjer spreobrnjenec zopet vstopa v normalni svet.

Bolnišnica s samostanskimi okni

Begenjski samostan je od zadnje pomladni zatočišče takih ljudi. V desno krilo samostana se je prostovoljno zateklo okoli petdeset mož, ki bi se radi prevzgojili. Pozabili bi radi na odprtia in zaprta vina, na steklenice, neprestano žejo, na obsodbe, na krivdo, na žalitve in na preteklost. S tega sveta ni mogoče pobegniti s pijačo v svet pravljic. Svet je že preveč dobro raziskan, da bi se lahko še naprej varali z občutki sreče, ki jo delajo alkoholni hilapi. In ob trezem premisleku spozna vsak oboževavec pijače, da ga je ta občutek varal in da ga je pijača izdala. Mnogi spoznavajo to seveda prepozno.

V desnem krilu nekdanje samostanske hiše v Begunjah se zdravijo mladi, starci, poročeni, neporočeni, sključeni in živčni, vsi brez razlike za posledicami zaužite pijače. Te posledice so različne. Nekatere odstranijo zdravniki z zdravili, druge pa bolniki s svojim doprinosom in odpovedjo. Ozdravitev pomeni trdna odločitev, da je pijača prevara. Najboljše sredstvo za pozabo preteklosti in starih razvad je delo in zaposlitev. V samostanski hiši ostajajo po šest do osm tednov. Potem so odpuščeni. Za marsikoga je to novo rojstvo.

Radijski spored

OD 13. JULIJA DO 19. JULIJA

Poročila poslušajte vsak dan ob 4.05, 5.05, 6.00, 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

SOBOTA — 13. julija

8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji
8.35 Vedi ritmi
8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani
9.10 Deset pianistov iz desetih dežel
10.15 Dopoldanski ples
10.40 Iz domače koncertantne glasbe
10.55 Vsak dan nova popevka
11.00 Pozor, nimaš prednosti
12.05 Zabavna glasba
12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Mirklo Leskoček: Nekaj sugestij iz razprav na mednarodnem kongresu v Ohridu
12.25 Domači napevi za prijetno opoldne
13.30 V paviljonu zabavne glasbe
14.05 Jugoslovanski pevci v operah starih mojstrov
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo

NEDELJA — 14. julija

6.30 Napotki za turiste
8.00 Mladinska radijska igra
8.50 Za violo in klavir
9.05 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo — I.
10.00 Se pomnite tovarisi...
10.30 Pisan glasbeni dopoldan
11.30 Nedeljska reportaža
11.50 Melodije za dober tek
12.05 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo — II.
13.30 Za našo vas
14.00 Koncert pri vas doma
14.15 Popularni operni koncert
15.15 Zabavna glasba
15.30 Danes popoldne
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Strelivini zvestim poslušavcem narodnih in domaćih

PONEDELJEK — 15. julija

8.05 Stare pesmi novega sveta
8.30 Glasba ob delu
8.55 Za mlade radovedeče
9.25 Ponedeljsko dopoldne ob narodni glasbi
10.15 Iz solistične glasbe Matije Bravničarja
10.35 Naš podlistek
10.55 Vsak dan nova popevka
11.00 Pozor, nimaš prednosti
12.05 Zabavna glasba

18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Pisana ruleta
18.45 Na mednarodnih križopojih
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Večerne melodije
20.45 Kulturni globus

TOREK — 16. julija

8.05 Drugo dejanje opere »Slovo o mladosti«
8.35 Malo instrumentov — veliko glasbe
8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani
9.10 Mojstri simfonije
10.15 Napevi iz znanih operet
10.35 Skladbe starejših avtorjev
10.55 Vsak dan nova popevka
11.00 Pozor, nimaš prednosti
11.30 Zabavna glasba
12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Gvido Fajdiga: Dognojevanje in obremenitev čredink
12.25 Domači napevi za naše izseljence
13.05 Ples ob radijskem sprejemniku
DRUGI PROGRAM
19.05 Z zabavno glasbo v sobotni večer
19.35 Z matinejo orkestra RTV Ljubljana
20.45 Zabavni intermezzo
21.00 Operne melodije
22.15 Jazz na koncertnem odru

SREDA — 17. julija

SREDA — 17. julija
8.05 Opera in balet
8.55 Otoške razglednice
9.10 Glasbena oddaja za cibince
9.25 Popovke v sredo dopoldne
10.15 Dva makedonska skladatelja
10.30 Clovek in zdravje
10.40 Ansambel poljskih pesmi v plesov
10.55 Vsak dan nova popevka
11.00 Pozor, nimaš prednosti
11.30 Za ljubitelje operne umetnosti
12.05 Zabavna glasba
12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Jože Vengust: Novosti s področja obdelave zemlje z novosadskega sejma
12.25 Domači napevi za prijetno opoldne
12.45 Dalmatinske narodne pesmi
13.30 Rossini, Bellini, Donizetti
14.05 Plošča v ploščo
14.35 Hacnel in Mendelsson

ČETRTEK — 18. julija

8.05 Koncert za klavir in orkester
12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Jernej Črnko: Potrjevanje sadnega sedilnega materiala
12.25 Domači napevi za prijetno opoldne
12.45 Suite iz opere Morana
13.30 Plošča v ploščo
14.04 Morda ste želeli to poslušati?
15.15 Zabavna glasba
15.40 Literarni sprehod
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Glasbene uganke

21.00 Skupni program JRT
23.05 Ples do polnoči
DRUGI PROGRAM
19.05 S tujih opernih in koncertnih odrov
20.45 Zabavni kaleidoskop

12.45 Skozi vrt solistične glasbe
13.30 Plošča v ploščo
14.05 Iz manj znanih oper
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
15.15 Zabavna glasba
15.35 Novost v naši fonoteki
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Sovjetski solisti
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Turistična oddaja
19.05 Glasbene razglednice

PETEK — 19. julija
8.05 Iz starejše slovenske glasbe
8.30 Od tria do velikega zabavnega orkeстра
8.55 Pionirska tehnika
9.25 Petkovo koncertno popoldne
10.15 Dvajset minut ob glasbenem avtomatu
10.35 Naš podlistek
10.55 Vsak dan nova popevka
DRUGI PROGRAM
19.05 Pescin — zemlji
20.10 Zabavno glasbeni intermezzo
20.45 Komorna glasba slovenskih skladateljev
21.12 Popevke v plesni ritmi
21.30 Mednarodna radijska in TV univerza
21.45 Jazz do 22.00

kino

Jesenice »RADIO«

13. do 15. julija italijanski barvni CS film ZVEZDE NOĆI ob 20. uri
14. julija ameriški CS film NEMIRNA LETA ob 17. in 20. uri
18. do 17. julija francoski film VZKIPELO MESTO ob 20. uri

Jesenice »PLAVZ«

13. do 14. julija ruski film IVANOVO OTROSTVO
15. do 16. julija italijanski barvni CS film OSVAJAC MARACAIBO
18. do 19. julija francoski film POTEPENCI

Ljubno

13. julija italijanski barvni film VOJNA IN MIR I. del ob 20. uri
14. julija ameriški barvni film TRAPER KELLY ob 20.30
15. julija premiera ameriškega filma ZLATI KADILAK ob 20.30

Radevljica

13. julija jugoslov-nemški barvni CS film ZAKLAD V SREBRNEM JEZERU ob 20. uri
14. julija angleški film CLOVEK NA LUNI ob 18. uri
15. julija jugoslov-nemški barvni CS film OSVAJAC MARACAIBO

Dovje

13. julija angleški film NE-ZADRŽLJIVI
14. julija ruski film OPERACIJA DEDISCINE
17. julija italijanski barvni CS film GANGSTERJI ob 20. uri
14. julija jugoslov-nemški barvni CS film ZAKLAD V SREBRNEM JEZERU ob 16. in 20. uri
15. julija angleški film CLOVEK NA LUNI ob 18. uri
16. julija angleški film GANGSTERJI ob 18. in 20. uri
17. julija premiera francoskega filma OKUS NALJILA ob 20. uri

Koroška Bela

13. julija mehiški film JAZ SEM PUSTOLOVEC
14. julija francoski film POTEPENCI
15. julija ruski film IVA-NOVO OTROSTVO

Dupleia

13. julija francoski barvni CS film KLEVSKA PRINCE-SA ob 20. uri
14. julija francoski barvni CS film KLEVSKA PRINCE-SA ob 15., 17. in 19. uri
17. julija francoski film SVETNIK VODI PLES ob 18. uri
18. julija francoski film SVETNIK VODI PLES ob 20. uri

Naklo

14. julija španski barvni film CARMEN IZ GRANADE ob 18. in 20. uri

turistični informator

Gorenjsko turistično območje

V BOHINJU sta zasedena hotela Pod Voglom in Jezerko, medtem ko bo mladinski dom imel do 20. t. m. 55 prostih postelj. V hotelu Zlatorog pa je prostih 10. v Bellevue 31, v gostišču Crna prsi 5 in v zasebnih sobah pa 200 postelj. Temperatura jezera je 19°. Dovolinice za ribolov izdaja Ribogostvo v Bohinjski Bistrici in recepcijo hotelov Zlatorog in pod Voglom ter informacijski biro Turističnega društva. Na BLEDU je v hotelih prostih 320 postelj, v zasebnih sobah 600, v počitniških domovih pa 180 ležišč. V KRANJI GORI je v hotelih prostih 75 ležišč, dovolj prostora pa je tudi v zasebnih tujskih sobah. V GOZD MARTULJKU je vse zasedeno, prav tako je zasedena tudi Poštarska koča na VRŠICU, medtem ko je v Erjavčevi koči prostih 57 ležišč. Nekaj prostora pa je še v Tičarjevem domu in v koči na Gojzdu. Na JESENICAH je v hotelu Pošta dovolj prostih postelj, medtem ko ima dom pod Golico 30, dom na Črem vrhu pa 55 razpoložljivih ležišč. Na KRAVACU je dovolj prostora v novem in starem domu. Na JEZERSKEM je v domu 18, v zasebnih sobah pa 40 prostih postelj, v Ceški koči pa je prostih še 30 ležišč. V gostišču Grad Hrib v PREDVORU je prostih 17 ležišč, dovolj prostora pa je tudi v zasebnih sobah. V KRAJNU je v hotelu Evropa 10, pri Jelenu pa 30 prostih ležišč, medtem ko je v privatnih sobah nezasedenih 18 postelj. V domu na Joštu pa je prostora za 28 turistov.

Turistično društvo obvešča, da je v počitniškem domu »Rade Končar« v Bašju v 10 sobah dovolj prostora. Hkrati pa Turistično društvo Kranj obvešča, da bo v soboto, 20. julija, v počastitev občinskega praznika predilek zavodno prispevite — KRES-NO NOC.

Počitniška skupnost Iskra sporodi, da ima v času glavne sezone še nekaj prostih mest v počitniških domovih: v Ankaranu (cena penziona 1100), v Belém križu pri Portorožu (1000 din. izven sezone 900 din) in Poreču pa je prostor samo v septembru. Prav tako so prosta ležišča tudi v Makarski ter v taboru na Dugem otoku, kjer je podčetori prostora še za 40 do 50 postnikov. Tudi v Trenti je dovolj prostih postelj. Prijava sprejema Počitniška skupnost Iskra, Kranj, Tavčarjeva 43 ali po telefonu 24-93.

Prireditve
KUD »Preživo Voranc« v Zalogu pri Komendi bo jutri ob 16. uri v šolski dvorani predilek mladinski ples.

2

športne prireditve

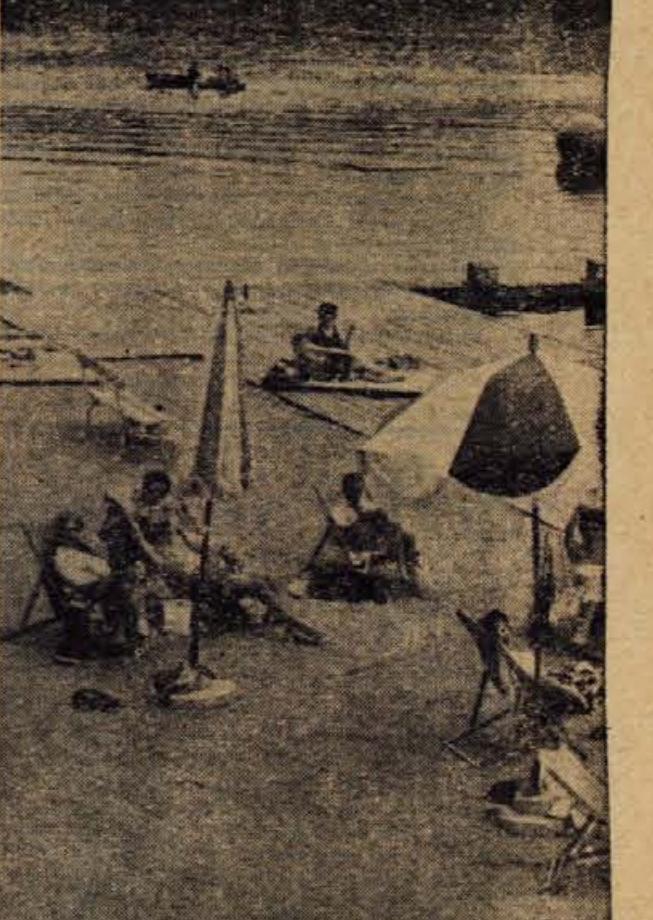
NOGOMET

TRŽIČ — Jutri ob 17. uri bo na tržičem igrišču zadnja tekma letošnjih kvalifikacij za vstop v slovensko nogometno ligo. Pomerili se bosta moštvi Aluminija in Kričevskega v Tržiču. Skoraj noben izgledov ni, da bi se v ligo uvrstili domačini, ker so nogometisti Aluminija na svojem igrišču zmagali kar s 5:0.

SENČUR — Na tukajnjem igrišču se bo jutri ob 8. uri pravel nogometni turnir z udeležbo nekaterih moštev iz gorenjske lige. Domače telesnovozgojno društvo organizira turnir v počastitev krajevnega praznika Senčurja.

ATLETIKA

KRANJ — Danes in jutri, obkraj s pričetkom ob 16.30, bo na novem kranjskem stacionu prvenstvo zagrebške vojne oblasti v atletiki. Tokrat bodo med vojaki-sportniki nastopili nekateri naši znani atleti.

Lepo stoj

Prav gotovo ste že opazovali ljudi, kako stoje govorijo. Pogosto vidimo nepotrebno kriljenje z rokami, prestopanje z nogami, vse to pa je odveč in izraža le notranjo neuravnotežnost in negotovost, pa tudi nevzgojenost.

Ko govorimo s človekom, stojimo tako, da bo naša stojta izražala spoštovanje do osebe, ki jo imamo pred seboj. Stati moramo, če tisti, s katerim govorimo stoji, posebno še, če je nadrejen ali pa ženska. Neoliko je, če pustimo gosta dolgo stati, čimprej ga povabimo, naj sede. Če pa smo mi obiskovavec, moramo stati toliko časa, dokler nismo bili povabljeni, naj sedemo.

Skušajmo se med pogovorom zadrževati, da stojimo mirno, niti se ne smemo naslanjati na pohištvo, na steno ali na podboje vrat. Seveda pa si v domačem krogu lahko dovolimo večjo sproščenost.

Kajne, da se vam je že zgodilo, da so vam roke odveč. Ne vemo, kam in kaj bi z njimi. Ceprav so nekateri zagovorniki popolnoma svobodnega obnašanja, pravila lepega vedenja le trdijo, da ni primerno, da med govorjenjem vrtimo gumbe na oblike; svojega sogovornika ne smemo trepljati po ramih in ga prijemati za roke, za suknjič, za rokav, rokavice ne smemo odpenjati in zapenjati, z roko ne brodimo po laseh, po nosu, po ušesih; tudi vsakršno praskanje je odveč. Prav neumestno je tudi, da si ogledujemo roke, vlečemo prste.

Kar cela vrsta stvari je, ki niso primerne; vprašamo se torej, kaj smemo sploh početi z rokami. Bodimo kar lepo mirni in roke naj mirujejo. Če jih bomo ukrotili, takoj ne bomo izdajali svoje zadrege.

Tudi zelišča polepšajo

Odpovedate se vsaj v poletnih dneh močno začinjeni hrani in sezite namesto po začimbah po zeliščih. Zelišča niso le najstarejše začimbe, pač pa tudi najstarejša lepotna sredstva, ki so jih uporabljale naše prednice.

Peteršilj je zelo bogat s C vitaminom. Če ga užijemo polno žlico, šmo že pridobili dve tretjini celodnevne potrebe C vitamina.

Majaron povroči zelo mastno hrano lažje prebavljujo. Vodna kreša čisti kožo in je odlično sredstvo proti mastni koži.

Krebulja se odlično obnese pri očesnih oteklinah. Pripravimo si jo tako, da si jo narežemo in rabimo segretu uporabljamo.

Kopriva utrdi nohte in zobe, pospešuje rast las in čisti kožo.

Kislica osveži kožo.

Lepotilne maske iz sadja in zelenjave

Ko so v pariških kozmetičnih salonih pred desetletji pričeli uporabljati lepotilne maske iz svežega sadja namesto komplikirano sestavljenih umetnih mask, so nekateri z nezaupanjem strmelili. Sedaj pa je uporaba svežega sadja in zelenjave v kozmetične namene že prava vsakdanost.

Kumare so krasno in ceneeno sredstvo proti debelosti. Zjutraj teče spleje velik kozarec kumaričnega soku, ker vsebujejo kumare vitamin A, B, C in E, čistijo kri, polepšujejo kožo in rast las. Razen tega pospešujejo vid. Kumarični sok beli kožo, torej se ga bodo posluževali vse tiste žene, ki imajo sončne puge ali grde pigmentne pege. Kožo si boste namazale s sokom in pustile 10–20 minut učinkovati, nato pa si jo s toplo vodo izplakniti. V času kumar naj si gospodinje z njimi čistijo roke in uspele jim bo, da bodo imele gladike in bele roke.

Paradižnik in krompir sta se izkazala kot odlično sredstvo proti masni koži. Dnevno si rahlo obrabite kožo s paradižnikovim sokom ali krompirjem. Po desetih minutah si splaknite kožo z vodo.

Prav res sta nega in prehranjevanje v poletnih mesecih došli lažja, zato izkoristite ta čas, v katerem nas narava bogato obdarji s svojimi sadovi.

Se vedno tičimo v počitniškem času in morda se še niste odločili, da bi si ukrojili novo obleko, ki jo boste nosili na počitniškem potepjanju. Tole dve na sliki sta obe udobnega, počitniškega kroja. Pas je potisnjén na bokе in gumbi so okrogli v zlati barvi.

Zelenjavo kuhajmo le kratek čas

Cudovite darove narave z koliko časa moramo posameznicev bolj ne uničimo kot z dolgim prekuhanjem ali praženjem. Recepte starih mater, ki so predolgo prekuhavale zelenjavo, moramo pozabiti. Da bomo gotove,

koleraba – 20–25 minut + rabilo soljeni vodi,
cvetača – 20–25 minut + slani vodi,
špinat – 10 minut,
kislo zelje – 25–30 minut
tretjino umesajte surovo.

Sedaj je čas za vitamine

Na trgu lahko dobimo sedaj prav v izobilju sadja, zelenjave in zdravilnih zelišč. Vse te dobre pa niso namenjene samo za kuhiški lonec in naša lačna usta, pač pa noge izmed njih lahko uporabimo kot odlično kozmetično in zdravilno sredstvo.

Prav nobena krema ne dene tako dobro kot prav naravnovo delovanje svežega sadja. V poletnih mesecih sadje ni pretirano drago, zato sebi kot otrokom nudimo dovolj te dragocene hrane. Skušajmo natrpati telo s prepotrebnimi vitaminimi. Me žene pa bomo našle v svežem sadju imeniten lepotilni pripomoček, ki nam bo omogočil lepši in bolj zdrav videz.

Že večkrat smo omenjali, kateri sadeži ozroma zelenjave je bogata z določenimi vitaminimi. Ne bo napak, če še enkrat pogledamo:

Vitamin A: špinača, paradžnik, paprika, peteršilj, češnje, banane, mleko, maslo, jajčni rumenjak, ledvica in rabe.

Vitamin B: je zelo obsežen in sega tja prav do vitamina B12. Vitamin B1 koristi nervoznosti, vrioglavici, glavobol. B2 blaži mastno in mazoljasto kožo. Z bogatim uživanjem tega vitamina bomo preprečili tudi izpadanje las in ustnice nam ne bodo razpokale. Bogati s tem dveh vitaminoma so: špinača, špargeljni, mlad krompir, jagode, češnje, peteršilj, kvač, jajca, ledvice, sir, polnomastno mleko in rabe.

Vitamin C: prežene pomladansko utrujenost, varuje pred infekcijskimi boleznicami in povečuje apetit. Kožo čisti in ji daje nadih svežine. Bogati z vitaminom C so: borovnice, rdeče jagode, limone, pomaranče, peteršilj, špinača, špargeljni, kislo zelje, kumarice, glavnata solata, paprika, paradžniki, redkvice, zelenina in korenje.

V vročih poletnih dnevih se izogibajte mastne hrane. Torej ne uživajte veliko mesa, kakor tudi ne dosti ogljikovih hidratov, pač pa hrano bogato sadja, mlade zelenjave, skute, mleka. Dan

naj ne mine, ne da bi popili kozarec mleka ali pojedli kozarec jogurta. Zlasti koža bo hvaležna taki prehrani, tanki in lomljivi lasje bodo postali gostejši, izpadanje las boste preprečili.

VAZNO JE, DA SO VITAMINI OHRANJENI

Marsikdo potoži, da uživa samo vegetarijansko hrano, pa se mu kljub temu prav nič ne obrestuje. Res, zelo pozorni moramo biti pri shranjevanju sadja in zelenjave. Posebno živiljenjska doba vitamina C je izredno kratka. Torej sadja in zelenjave ne bomo hranili na soncu, pač pa čim bolj svežega servirali. Pri shranjevanju pa naj nam pomaga hladilnik, če pa tega nimamo, pa tem, hladen prostor in moker papir. Šparigeljni, cvetača, rabarbara, češnje, peteršilj, špinat in glavnata solata so bogati vitamina le če jih jemo sveže, medtem ko je živiljenjska doba korenja in limon daljša. Le s pravilnim uživanjem sadja in zelenjave bomo imeli koristi.

Naš sodobnik

Filmski portret režiserja Michelangela Antonionia

Cannes 1960 — »Avantura«: žvižgi občinstva in priznanje kritike. Cannes 1962 — »Mrk«: spet žvižgi občinstva in priznanje kritike. Avtor obeh filmov — Michelangelo Antonioni, do »Avanture« ustvarjavec že šestih celovečernih in osmih kratkih filmov, med filmskimi ustvarjavi vse od leta 1942. Na priznanje je čakal deset let (če štejemo samo celovečerne filme) — do »Avanture«, ko ga je svetovna kritika postavila med največje filmske ustvarjave našega časa.

CLOVEKOVA OSAMLJENOST

Zakaj je moral Antonioni toliko časa čakati na priznanje? Vzrok je v določeni meri v njem samem. Šele v »Avanturi« je namreč do konca razvil svoj filmski izraz in popolnoma jasno izpovedal temeljno misel celotnega svojega dela: misel o osamljenosti sodobnega clo-

je misli, svoje ideje. Te misli, ki se nanašajo predvsem na sodobnega cloveka (posebno tistega v kapitalistični družbi) in na njegovo odtojenost ter na bolezensko razkrjanje njegovega čustvovanja, pa imajo včasih prav filozofski značaj. To pa daje Antonionijevim filmom še posebno vrednost.

ZGODNJA DELA

Vse povedano velja predvsem za zadnje tri Antonionijeve filme, medtem ko se ti elementi pojavljajo v njegovih zgodnjih delih v manj čisti in izdelani obliki. Vse v njih pa v glavnem vendar teži k »Avanturi« kot najbolj »čistem« Antonioniju.

Tako npr. že v njegovem drugem kratkometražniku »N.U.« (Snaga, 1948), o čiščenju ulic v Rimu, zasedimo značilno skopost v kompoziciji slike, velike ploskve sive beleline. V kratkem filmu »Zajubljena« (1949) pa je že jasno vidno, da Antonioni obravnava cloveka predvsem kot posameznika in ne v prvi vrsti kot produkt določenega družbenega okolja ali kot neki simbol.

Antonionijeva pozornost in prizadevanje je usmerjeno k dvema ciljem: h kritičnemu prikazovanju sodobne družbe in k problemom posameznika, njegovega čustvenega in miselnega sveta. Družbeni

veka, o njegovi nezmožnosti, da bi vzpostavil pristen stik z drugimi — na drugi strani pa spoznanje o nestalnosti čustev. V njegovih zgodnjih delih jasno odkrivamo elemente vsega tega šele, če jih gledamo s stališča trilogije »Avantura« — »Noč« — »Mrk«.

Antonionijev filmski izraz ne pomeni toliko revolucije kot skrajno dosledno in strogo smiselnog uporabu že znanih sredstev in metod sodobnega filmskega jezika. Dogajanje, ki ga je malo, je začrtnato s skopimi, strogimi potezami. Ostalo je le najpomembnejše — zato pa je po drugi strani vsak prizor načelno podan v celoti, trajatoliko časa, kot bi v resnicici. Ritem filma je torej počasen, toda kljub temu nas nikoli ne izpusti iz napete pozornosti — zakaj vsak posnetek zase je poln pomembne vsebine in silikovno mojstrsko zasnovan (vendar ne izbrušeno lep, ampak siv in strog) — poln detajlov, dostikrat simboličnih, ki izdajajo tankočutnega, čeprav redko besednega opazovalca.

Zaradi te počasne, resnobne govorce slik nas Antonionijev film pusti zunaj — kar je v veliki meri zasluga kamere, ki le redko gleda direktno skozi oči protagonistov, ne istovetimo se torej z osebami v filmu, ampak jih opazujemo in vrednotimo njihova dejanja kot neprizadeti opazovalci. To pa je tudi Antonionijev namen: doseči tako, da gledavec že med filmom razmišlja — da mu s pomočjo filma posreduje svo-

Jeanne Moreau in Marcello Mastroianni v Antonionijevi »Noči«.

kritika je očitnejša v njegovih zgodnjih delih kot pa v »Kriku« in trilogiji.

V filmih »Kronika neke ljubezni« (1950) in »Dama brez kamelij« (1953) je Antonioni izpovedal svoje trdno prepiranje o zgrešenosti razredne ureditve družbe. Vedno nove zapreke med ženo delavskoga porekla, ki se je poročila zaradi denarja, v njenim ljubimcem, ki je postal reven, v »Kroniki« — v nezmožnost prilagoditve revnega dekleta, ki postane filmska igralka, v »Dami« jasno priča o tem. Obenem je tu tudi že načel svoje »večno« temo sprememljivosti čustev in povedal svojo misel, da pozorno občutek odgovornosti le revni ljudje, ali tisti, ki so to nekoč bili (izjema je tovarnarjeva hči Valentina v »Noči«!).

Omnibus »Premagan« (1952) o povojni mladini v Angliji, Franciji in Italiji ter epizoda »Poskus samomora« (1953) v filmu »Ljubezen v mestu« scenarista Zavattinija stojita izven Antonionijeve razvojne poti in nista uspela, ker sta mu po okolju tuja in ker njuna epizodna zgradba ne ustreza njegovemu pristopu k snovi.

VISOKA DRUŽBA

Antonionijev svet je svet visoke družbe, svet buržoazije, iz katere je tudi sam izšel. Ta svet je zapustil v »Kriku« (1957) in si zbral za glavni lik delavca, vendar pa je tudi tu tema sprememljivost čustev: nezmožnost Alda, da bi se spriznjal z izgubo ljubezni. V »Kriku« je Antonioni odkril obliko potovanja kot idealen okvir za svoje filmske izvedbi. V njih namreč teži k čim bolj skopemu dogajanju, ki pa mora imeti neko zunanjo vez. Potovanja, ki so obenem simbol iskanja, najdemo zato tudi v »Noči« in predvsem v »Avanturi«.

Most med zgodnjimi deli in trilogijo »Avantura« — »Noč« — »Mrk« predstavljajo »Prijateljice« (1955), v katerih se srečuje popolni pesimizem zgodnjih filmov s pesimizmom, omiljenim s pobliški upanja, kakršnega srečamo v zadnjih delih. »Prijateljice« obravnava običajno temo morda najbolj vsestransko, iz treh zornih kotov — skozi tri ljubezni. Značilno za Antonionijev odnos do družbenega sistema je, da je tista od »prijateljic«, ki svoje čustveno življenje povsem podredi

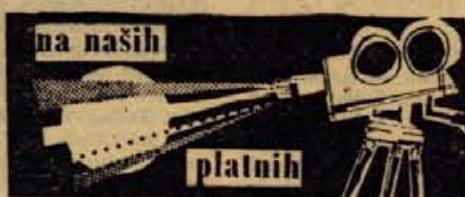
konvencionalnim normam, obenem edini povsem odvratni osrednji lik v vsem njegovem opusu.

Kot že rečeno, je Antonioni v svojih zadnjih treh filmih — ki pomenijo nekako rahlo povezano trilogijo o odnosih med ljudmi v povejnjem času — dosegel vrh svoje ustvarjalnosti. Vsa tri dela sicer obravnavajo krizo ljubezni: v »Avanturi« ljubezen ob samem njenem nastanku, v »Noči« po desetih letih zakona, v »Mrku« pa obeh hrkrati. Vendar pa obravnavajo še več: krizo samih odnosov med ljudmi v sodobnem civiliziranem svetu — krizo morale. Antonioni je nekoč rekel: »Clovek se kaj hitro odreže tehnoloških in znanstvenih napak... Medtem pa nad našo moralno zavestjo vlada absoluten občutek zmešnjave. V preteklih letih smo zelo skrbno proučevali to moralno zavest... nismo je pa mogli spremenniti, nismo bili sposobni, da bi našli kakršnokoli rešitev tega problema, pot iz tega vedno ostrejšega razcepa med clovekom morale in clovekom znanosti, iz prepada, ki je vedno bolj globok in bolj ne-preostljiv.«

Antonioni prikazuje to krizo pesimistično, vendar pa včasih dopusti tudi drobec upanja. Tak pobliški optimizma je npr. tovarnarjeva hči Valentina v »Noči«, ki je ne le zmožna ocenjevati svoje okolje, ampak čuti tudi odgovornost za svoja dejanja — in ji celo uspe pomagati (čeprav pasivno) sočloveku (zakoncema), kar ne uspe nikomur drugemu v Antonionijevih filmih. Napredek označa tudi zadnji prizor »Mrka«: gradbišče, ki je obenem tudi začetni prizor prvega dela te trilogije.

Ob vsem tem ne le lahko trdimo, da je Antonioni naš sodobnik v polnem pomenu te besede — in da je po drugi strani eden največjih filmskih režiserjev našega časa; ampak ga lahko uvrstimo med naše velike sodobnike.

DUŠAN OGRIZEK

»OKUS Nasilja« francoškega režiserja Roberta Hosseina je »psihološka epopeja« iz upora v neki južnoameriški republiki. Glavno vlogo v filmu, ki ga je posnel v Dubrovniku in okolici, igra seveda Hossein sam, razen njega pa nastopajo še Giovanna Ralli, Madeleine Robinson in Mario Adorf.

»AVANTURA« znamenitega italijanskega režiserja Michelangela Antonionija je svojevrstno razmišljjanje o visoki meščanski družbi, v kateri so človeška čustva revna in zlana in kjer ljudje ne najdejo stika med seboj. V filmu igrajo Gabrielle Ferzetti, Monica Vitti in Lea Massari.

Nejedovljeno je vstala in se pričela oblačiti. Raje bi ležala, toda ležanje nima smisla, čemu naj bi preživotali mračne dneve v hotelski sobi, ker se bojim zunanjosti, brezihodnih sprehodov, brezihodnih blodenj, osamljenosti in Benetk. Ko je oblečila krilo in pulover, je stopila k oknu, odgrnila zaveso in pogledala na prostrano Rivo degli Schiavoni, na mnogoglavo množico, ki je večkrat valovila tik pod njo, na majhne roje ljudi, ki so prihajali ali odhajali k pristajališčem parnikov, očitno je malec deževal, kajti Franziska je videla razpete dežnike, črne in picane dežnike, pisani so redče ali modro obarvali obraze žensk, ki so jih nosile. Dve dekle v dolgih rdečih plaščih sta se držali pod pažduho. Mimo je prihitel mlad, dokaj prikupen duhovnik, v dolgi halji, brez poltrivala, z mapo pod roko. Ljudje so bili večinoma lepo in nevsičivo običeni, tisto in mimo so hodili po puhatem zraku. Benetke so severnaško mesto. Crni sabljiasti kljuni gondol so se pozibavali ob nabrežju, izza Santa Marie della Salute so trije vlačivi privlekli čudovito belo potniško ladjo, izkazalo se je, da gre za 'Ausonia'. Franziska se je spomnila oglasov v nemških listih, z 'Ausonia' iz Benetk do Grčije in Egipta, povprašati moram pri ladijskih družbah, če morda potrebujecem tolmačico za štiri jezike, razume se, da diplome nimam pri sebi, vedno, da sem takole pobegnila. 'Ausonia' je spozela mimo, nad San Giorgiom se je prikazal velik stirimotorni bombnik, se spustil niže in izginil nad strehami Gudecece.

Franziska se je vzduhom obrnila od okna in se umila brez mila tako, da je pustila teči vodo prek obraza. Tuži zobne ščetke in kreme nimam, je v mislih prištel oboje med svoje nakupe, medtem ko se je brisala, potem rahlo nagnudrala in si predvino namazala ustnice; zatem se je do kraja oblekla in odšla po stopnicah. Oddala je ključ in vratar ji ni zastavil nikakršnega vprašanja. Tokrat je bil drugi kot sinoči, medtem sta se izmenjala, in dnevi vratar, starejši moški kakor sinoči v 'Mlinu', najbrž ni vedel, da je prišla brez priljage. Franziska je z olajšanjem odšla.

Sia je po nabrežju, prek obeh mostov do Piazzette in mimo pročelja San Marca. Pred cerkvijo so navzic hladnemu januarskemu dnevu stali ljudje v skupinah, vendar pretežno domaćini, Benetčani v črnini, ki so jih pruhataje obletavali roji svetlo rjavih golobov. Franziska ni marala golobov s San Marca, ni prenesla trdega sklepitanja golobjih perci, skrtanja, ko so vzletavali, naglo je odšla dalje in zavila v majhen bar pod Torre del Orologio. Bilo je toplo, dialislo je po kavi in pari iz naprave za espresso, velika stekla so bila okovana. Franziska je nenadoma spoznala, da je lačna. Od včerajnjega opoldneva je pojedila en sam sendvič zverec, ko je prispeala v Benetke, pri blagajnici je kupila listek za dva rogljika in capuccino, najprej je pojedila še toplo, hrustava rogljika, potem pa je stopila k veliki špi, in pocasi pila vrečo, spajnjeno mlečno kavo. Z rokavico je obrisala kos stekla med srebrnim okenskim okvjem in pogledala proti majhnima levoma, ki sta stala na trgu med barom in cerkvijo. Marmornata leva s'ha bila smešna in nerodna. Franziska ju je ljubila kadar je bila v Benetkah, se ju ni mogla nagledati. Majhni levi so zaigranje najbrž načelo živalce na svetu, mar že razmišjam kot ženska brez otrok? – mar potrebujem mačko? – ah, ne, mačke ne maram najraje bi imela osočko, bila sama in delala teliko, da bi zadoščalo za življenje in bi bila lehkova sama z otrokom. Merda pa bom zdaj dobila otroka? Misel je pregnala toplino bara, spomin na vrečo, dobro kavo, na sitnos, misli so ji otoplele kakor pogled, ki ni našel odmeva v nežnem, propadajočem rjavilu zidov San Marca. Morda bi zdaj našla delo in zanosila v tuji deželi. Bila bi sama... Prestrašeno razprt pogled se je vrnil k majhnima levoma, k smernim nerodnim igrečkama, in legel nanju, dokler Franziska ni spoznala, da sta groteskno zmanjšani pošasti, hudobna rečeta demona, krava v embriju iz drobovja katedrale. Vse drugo, samo ne nosečnosti. Prepadena se je obrnila in postavila prazen kozarec, v katerem je bil prej cappuccino, na mizo, pred naravno za espresso, ki jo je prav tedaj skril oblik uhašajoče pare.

Fabio Crepaz, dopoldne

Sinoči je bilo že pozno; po predstavi 'Norme', eni zadnjih v tej vrsti, je Fabio Crepaz odšel k Ugu, da bi popil kozarec vina, toda zaradi Rossijeve zgodbe je ostal dije, kot je prav zaprav nameraval. Kadar človek pozno leže v posteljo in posluša takšno zgodbo, ne spi dovolj trdno, je premišljeval, ko je pil espresso, v ceneni kavarni, polni ribnih trgovcev in tržnih delavcev s Strade nuove. Zeblo ga je v hladnem nočnem zraku, ko je odšel, da bi obiskal Giulietto, v kavarni je vladala topota na pol vlažnih plaščev in jopičev, izparevajoči vonj po ribah. Tisto dopoldne ni bilo skušen. Kakor večina nočnih delavcev Fabio Crepaz ni zajtrkoval, temveč šele pozno dopoldne, skoraj blizu opoldneva, popil skodelico črne kave. Raztrgal je papirnato vrečko, ležečo na pladnju, in strešel sladkor v kavo.

potem pa segel po zavoju s cigaretami. Nejedovljeno je opazoval hladno belo meglo na Stradi nuovi. Se vedno se ni mogel odločiti, če naj odide, čeprav ga je hudo mikalo, da bi obiskal Giulietto.

Crožljivo doživetje beneškega pečarja

Giuseppe Rossi, pečar in strokovnjak za kamine, je sinoči prišel v Ugov bar in naročil grappa. Vsi, ki so sedeli v Ugov bar, so imeli radi Giuseppa, čeprav je bil videti nekam skrivnost, z bledim, suhiatim obrazom in črni bradzami v licih. Giuseppe v obrazu ni imel gub, temveč bradze. Videti je bil kot človek, ki ima opravko z železom, predvsem pa je bil podoben notranjosti kamina, eni teh bledih in izpranih včelin, po katerih se v razpokah in spranih nalaganjih saje. Giuseppe je poznal mnoge teh skrivenih hodnikov v benešanskih hišah.

»Od kdaj pišeš zganje?« ga je vprašal Ugo. »Tega prej niso počenjali!«

Vsi so videli, kako se je Giuseppe stresel, ko je izpil požirek grappe.

»Nocoj sem spet izkojal vso večerjo,« je reklo.

»Pojdi k zdravniku!« je menil Fabio, »če je kaj narobe z želodcem.« Giuseppej Rossiju ni videti, kdaj je bolan, je premišljeval; vselej je tako bled.

»Danes popoldne so me poklicali k salezijancem v San Alvise,« je reklo Giuseppe, ne da bi odgovoril na Fabiov nasvet.

»Ima to opraviti s twojo slabostjo?« je vprašal Ugo.

»Pri vhodu me je pričakoval eden izmed njih, tako visok kakor ti,« je Giuseppe reklo Ugu. »Vendar je bil povsem drugačen. Takšen je bil kot sam ljubi bog.«

»Ljubega boga ni,« je užaljeno in skoraj jezeno reklo Ugo. Bel goljatski predpasnik je živahnih vihral, toda šepr so nežno, kakor vselej, brišale kozarce. »In ga nikdar ni bilo. In če je, mu ne bi bil rad podoben.«

»Kasneje sem opazil, da je prior,« je pripovedoval Giuseppe. »Popeljal me je v refektorij in mi dejal, da v kaminu že nekaj tednov ne vleče in da dim pritska v dvorano. Stala sva v refektoriju in tedaj je prišel maček,« je privestival.

»Maček?« je začudeno vprašal Fabio, ker je Giuseppe Rossi vsakdanjo reč povedal tolikšnem poudarkom.

»Velikanska rumena zverina,« je odgovoril Giuseppe. »Te rumene mačje vrsti ne trpim.«

»Zensk nimajo, ti čruhi, zato imajo mačke,« je reklo Ugo.

»Sprva se je čohljaje prihulil ob priorja. Salezijanci nosijo gladke, črne kute. Pravzaprav niso kute, temveč sutane.« Zamišljeno je reklo: »Salezijanci so zelo učeni patri. Prior je bil vidična sila učen gospod.«

»Mislim, da je bil takšen kot ljubi bog, ki ga sploh ni,« je posmehljivo zinil Ugo.

»Da, kot ljubi bog in hudo učen gospod. Ni bil takšen kot...« Fabio je opazil, da se je Giuseppe za trenutek obotavljal, »... kot Peter.«

»Aha,« je reklo Ugo, »in zato te je obšla slabost?«

»Kje neki,« je reklo Giuseppe. »Ne moreš počakati?« V mislih je bil pri svoji zgodbi, tako da sploh ni opazil prezira v Ugovem glasu. »Maček,« je pripovedoval, »se je, odvratno rumen, podrgnil ob priorjevo sutano, obstal pred kamnom in s prskutnim glasom zarenčal v kamn. Tedaj, razumljivo, še nisem postal pozoren, sele kasneje. Ogledal sem si kamin, ni bil pravi, odprt kamin, vanj so vgradili železni zračnik in ga zgoraj pritrtili, nad ražnjem je bila zaklopka in kamin bi moral torej vleči. Vprašal sem priorja, kako dolgo že imajo zračnik, dejal je 'tri leta' in tedaj sem reklo, da so umazane najbrž le cevi in odprtina, ki vodi zadrži iz oboda. Dejal je, da je bil tudi sam tega mnenja. Vprašal sem ga, kaj je onkraj zidu, odgovoril je 'rone' in odprtina je najmanj tri metre nad vodo v zidu, od zunaj je ni moč dosegli. Če je tako, sem dejal, moram sneti obod. Le naj storim, kar se mi zdi potrebno, je reklo, vendar naj pohitim, saj v refektoriju zaradi saj skoraj ne morejo več jesti. In ves čas pogovora je rumena zverina vreščala okrog kamina. Če bi ne bilo blizu imenitnega patra priorja, bi jo brenil.«

A. A. BEG

Sicer pa ga je sinoči zamudil tudi Ugo. »Profesor bi se rad vnovič pogovoril s teboj,« je sporočil Fabiu in mu začel prigovarjati, ko je Fabio dejal, da je vse nesmiselno. Redki so bili večeri, da Fabio po prihodu iz 'Fenice' ni odšel k Ugu, stoječ pred visoko barko mizo, večkrat sam, je le tu in tam spregovoril z Ugom ali pa se pogovarjal s prijatelji, ljudmi svoje starosti, ki so v tistem sporazumu obiskovali bar ob Campu Morosini, čeprav prostor ni bil posebno priladen, s podom iz hladnih sivih ploščic in cenenim, vsakdanjim pohištvo, stoli in mizami iz pokromane, že odrgnjene pločevine, na pol obledelimi zrcali in natrjanimi oglasi Strege in Camparija po stenah; Ugo je navzic Fabiovemu negodovanju postavil vanj celo mizo z nogometnim avtomatom, pri katerem so večkrat rogovili najstniki.

Fabio se ni hotel z Ugom pogovarjati o želji profesorja Bertaldija, ki je hotel sestanek. Bertaldi je še politično deloval, on, Fabio, pa ne ve, imela sta približno sorodno politično gledišče. Profesor in Ugo sta zaman vedno znova načenjala to vprašanje. Pogovor z Ugom je bil nesmiseln, »kajti Ugo je ostal celo v stranki, in čeravno se je vedel dokaj ravnodušno, se ni mogel sprito nekdanje pripadnosti nikdar odločiti, da bi pretrgal s stranko in tako sledil Fabiovemu in profesorjevemu zgledu. Ugo je bil zvest. Imel je velikansko telo in tako je njegov beli natašarski predpasnik žarel kakor zastava, s katero je vihral med brisanjem kozarcev, medtem ko je s črnimi očmi, podobnimi lampionom, ves čas očitajoče strmel v Fabia. Kako dolgo pot je prehodil Ugo, je večkrat premišljeval Fabio, ko je videl predpasnik in se spomnil, kako je skupaj z Ugom ležal v postojankah pri Bruneti ali na Sierri Guadarrami. Na srečo je Rossi včeraj prekinil pogovor. Fabio je popil espresso in odložil skodelico na točilno mizo,

Prijeten in zanimiv oddih otrok iz jugoslovanskih mest

Ste se morda vprašali – od kog skupine otrok, ki jih življa iz drugih republik počitnice pri nas, bo zadnji čas vsako jutro srečavate na ulicah Kranja?

To so otroci iz Bitole, Tigranada, Pule, Beograda in Zagreba. V dijaškem domu v

mlada rast

Kranju preživljajo štirinajst-dnevni oddih, ki pa bo prav gotovo zanimivo doživetje.

Otroci so stari od dvanajst do štirinajst let in je za vencino to – prvi obisk v Sloveniji.

Center za letovanje oziroma občinska zveza prijateljev mladine, že tretje leto zapored organizira medmest-

no zamenjavo. Tako kot prej, kjer si bodo ogledali muzej, ljubljanski grad in druge zanimivosti.

V ponedeljek dopoldne so napravili ponovno ekskurzijo v tovarno Iakro, obiskali pa so tudi Šolo Lucijana Seljaka.

Otroke pošilja Socialistična zveza. Prosvetni delavci, vodniki, so prišli z otroki, spremila pa jih naš stalni vodnik, razen tega pa so v družbi kranjskih pionirjev.

Ogledali pa si niso samo Kranja in bližnje okolice. Vse njihovo letovanje je organizirano tako, da otroci vidijo čim več lepega in zanimivega.

Priredili so vrsto izletov: bili so na Okroglem, na dan borca so napravili izlet na Vodiško planino, ogledali so si Bleč, Bohinj, Begunje, Vrbovsko bazar – kjer so obiskali tudi tabor »Bratstva in enotnosti«.

Predvidevajo še ogled bolnice Franja, izlet na Smarjetno goro in obisk v Ljubljani.

Mihel je sin ubogega silnika. Videl je, da njegov oče riše na platno podobe gotovo že veliko. Čas bo najljudi in živali, da v barvah pravil svoje in Mihel bo morjal prikazuje zemljo, morje, nebo in splošno prirodu. Videl je kot je njegov oče riše z na šolski razstavi razstavljal ljubezni. Ko bom jaz velik, je pomisil Mihel, bom slikal samo konje.

In že se Mihel vadi slikati najlepše živali, ki si jih lahko zamišli. Toda konji izpod njegovih prstov sploh niso podobni konjem. Bolj so podobni nojem, postavljenim na štiri noge. Prav res, ni lahko slikati.

Pa vendar, Mihel je zelo napredoval in že sedaj – če spektivi, a take napake se pogledaš njegovo delo – spoznaš, kaj predstavlja. Riše umetnikih.

Počitnice v Dražgošah

Sonce se je vztrajno skrivalo in vse je kazalo, da bo pravkar pričelo deževati, ko smo pred dnevi obiskali kranjske otroke, ki so že več kot štirinajst dni v zdravstveni koloniji v prijetju gorski vasi – Dražgoše. Vendar nam sreča ni bila ravno preveč naklonjena. Velika večina otrok je pod nadzorstvom svojih štirih vzgojiteljic odšla na daljši izlet v Kropo. »Vrnili se bodo šele okrog polnega dneva«, tako nam je povedala simpatična vzgojiteljica, ki smo jo zetonili v igri z otroki, ki so ostali »doma«, eni

jo, se udeležujejo krožkov, če je pa posebno lepo vreme, se odpravijo na izlet v bližnjo ali daljnjo okolico. Obiskali so tovarno »Niko« v Zelezničkih, kopali so se v Sori, se povzpeli na vrh Ratitovca, na dan borca pa so počačili polne tri ure, da so se lahko udeležili proslave na Vodiški planini, bili so v Kropi, ogledali so si Blečovo skalo nad Dražgošami ter prisluhnili pripovedi o borbi, ki se je odvijala tam okrog in se čudili... Krajši izlet pa so napravili tudi k Sv. Križu. Vse to le, če je lepo vreme. Sicer pa se zadržujejo okoli šole, včasih malo nevoljno pogledajo v nebo, češ, ali bo dež ali ne, potem pa se zopet zatopijo v knjige, ki jih vodijo v svet bajk in pravljic. Večkrat jih niti dež ne prepodi in ubogajo šele na klic vzgojiteljice, ki jih vabi h kosi. Tako jim kar prehitro tečejo dnevi in kaj kmalu se bodo morali posloviti od Dražgoš ter odstopiti mesto otrokom iz Skofje Loke in Murske Sobote.

Pokaži, kaj znaš

Prijetno vzdušje in družabno življenje so ti otroci v sodelovanju s svojimi vzgojiteljicami prejšnji teden že popestrili. Priredili so dve tekmovanja: Pokaži, kaj znaš in Spoznavajmo svet in domovino. Otroci, ki so bili najboljši, so bili nagrajeni in to jih je še bolj spodbujalo k delu. Za ta teden pripravljajo še eno podobno tekmovanje, na katerega pa nameravajo povabiti tudi Dražgošane. Pripravljajo se tako vneto, da včasih kar pozabijo, da se je treba tudi popoldne malo odpociti in zadremati. Vendar jim tudi to ne uide, saj tako določa dnevní red.

Nekaj pa vseeno ni prijetno. Dražgošanom ni ravno ljubo, da ti otroci skrčajo okrog šole in mimogrede stopijo v nepokošeno travo. Maršikatero bridko so že morali prenesti, vendar je sedaj, odkar so vaščani pospravili seno, le malo bolje. Končno pa – mladost je mladost...

Najmlajša, Minka in Marjanček, sta se zamislila, kako bo spet doma...

Tri dekleta gredo na morje

Na koncu smo še poprosili prijazno vzgojiteljico, naj nam opisuje kakšen šalijiv dogodek. Rade volje nam je povedala pričodo o treh deklicah, ki so mislile, da gredo na morje, pa so šele v avtobusu izvedele, kam jih pravzaprav vodi pot. Kaj pa sedaj storiti, ko so na prtljažniku ležali njihovi kovčki, pripravljeni za vroče sonce in toplo morje in ne za prijeten dražgoški hlad? To je bilo kaj lahko rešiti. Hitro doinov in poleg lahkih poletnih oblačil je bilo treba dati v kovček tudi jopico in pulover. Priznale pa so, da so bile kar malo razočarane. Nerodno, kajne! No, pa ni bilo tako hudo. Čez pol ure je že iz vseh gril zvezela pesem, ko so se peljali težko pričakovanim počitnicam naproti.

Otroci se najraje zberejo okrog vzgojiteljice, ki ve na moč veliko pravljic

Najmanjša klepetulja

V so to pisano družino sestavlja 51 otrok, od tega 24 dečkov in 27 deklic. Vsi so veseli, nasmejani – od najmlajših predšolskih otrok do najstarejših, ki so stari 14 let. Razumejo se med seboj in včasih povedo take stvari, da se jim človek iz srca nasmeji. Posebno mala Minka, ki ima komaj 6 let, je taka klepetulja kot le kaj.

Vprašali smo otroke, kako se zabavajo v svojem prostem času, to je takrat, ko ne spijo in ne jedo. Vsi v en glas so nam hiteli pripovedovati, ta o tehničnem in športnem krožku, drugi o pravljicnem, tretji spet o risarskem krožku. Nikoli in po nikomer jim ni dolgčas, so nam z zavzetostjo pripovedovali. Ves dopoldan se igra-

— Kliče te mož, želi zvedeti, če sem te zaposlil?!

— Kaj še vedno nosite črnino za vašim pokojnim možem?!

— Ne, mi ne potrebujemo dirlental.

— Ne čudite se, enkrat so mi že ukradli obleko!

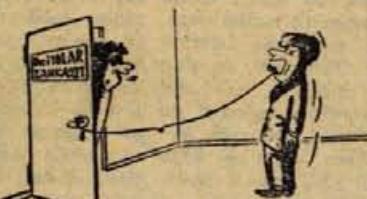
— Kaj hočeš, delam honorarno in nimam časa, da bi se šel kopat.

— To je edini prostor, kjer lahko v miru pokadim cigaretto.

— Ali je tako bolje, tovarš Šef?

— Tako, lahko greste domov, zomb smo vam izdrli!

V patentnem uradu

— Kaj ne vidite, da je prepovedano hraništi živali!

HOROSKOP

Velja od 13. do 20. julija 1963

OVE! (21. 3. do 20. 4.)

O nekaterih znancih zveč presenetljive novice. V poslovнем delu bo potrebeno več odločnosti, na ljubezenskem pa potrebeljive popustljivosti, če hočeš doseči cilj. Presenečenje na plazi.

BIK (21. 4. — 20. 5.) Ne

prepuščaj času in slušaju rešitve nekega zelo važnega vprašanja. Napravi potrebne korake in ravnaj previdno. Uspeh v spremembah delovnega področja je zagotovljen.

DVOJČKA (21. 5. do

20. 6.) Z izvirno mislio rešiti zapleteno družinsko vprašanje. Težave na čustvenem področju, vendar brez obupavanja, potrebna je potrebeljivost. Nekdo pripravlja prijetno presenečenje, vendar utegne pršeno vzdušje pokvariti trmoglavost.

RAK (21. 6. do 22. 7.)

Zaupane ti bodo važne naloge. Za uspešno in točno rešitev le-teh je skrito izboljšanje gmotnega položaja, kasneje pa tudi službenega. Caka te tudi precej zabave in darilo, ki te spravi v zadrgo.

LEV (23. 7. do 22. 8.)

Najprej: varuj se oportunistom! Vztrajaj pri svoji ljubezni, hkrati pa ne pozabi na svojo okolico, da se izognese kasnejšega razočaranja. Končno ti bo uspelo pojasniti neko zapleteno zadevo. Kljub nesrečnemu pletenu zadevu.

DEVICA (23. 8. do 22. 9.)

Cas je že, da iskreno poveli svojo odločitev, sicer se utegne neodločnošč in koketiranje krepko maščevati. Prejmeš pismeno obvestilo, ki vse dvojno razblini.

TEHTNICA (23. 9. do

22. 10.) Uživaš mir, če ugodis muhavostim drage osebe. Spričo nepričakovanih okoliščin uresniči že skoraj pozabljeni načrt. Srečna dneva tokrek in četrtek.

SKORPIJON (23. 10. do

22. 11.) Nepričakovano srečanje bo zmešalo vse načrte, vendar te spravi v dobro voljo. Prehlad zaradi večernih sprehodov ob vodi.

STRELEC (23. 11. do

22. 12.) Ne zgubljaj časa z neplodnimi načrti. Ce ti uspe izkoristiti vse strokovne sposobnosti, se vsota prejemka poveča.

KOZOROG (23. 12. do

20. 1.) Sosedovi uspehi te načenejo, da še sam zasukaš rokave. Brez strahu: pred zasmehovavci, tudi oni ti bodo sledili.

VODNAR (21. 1. do 19. 2.)

Na delu bo še kar uspešen teden, vendar počakaj na ugoden trenutek, preden predlagasi svoje zamisli. Ljubosumnost zaradi pisma ti požre nekaj živcev.

RIBI (20. 2. do 20. 3.)

Položaj na čustvenem področju bo precej nejasen. Zato povzemi iz zaključkov, ali se še splača noret za to osebo. Navežeš nove stike, s katerimi se odprejo nove možnosti.

ZAUPNO

gre s svojo družino vsako nedeljo svetu. Vsaj tako se je šepetal po na izlet, in to z marcedesom, ki je podjetju.

Sole potem sem doumel, da je kumente, potne naloge, pogodbne in vse to koristno za podjetje, če se na prvem sestanku povem svoje.

neprestano in povsod veča direktorjev ugled. (Toda zakaj direktor manjklaj v mojem poslovanju. Bili

— ko izgubi ugled — ne skoči v so velikodušni. Svetovali so mi, naj

Drugega mi ni preostalo. Šel sem

razlogov — sem moral zamenjati v drugo podjetje, vzel kredit in

Jaz, ne bodi len, pregledam do-

— Čez tri dni so ugotovili pri-

Da bi vi samo videli, kako je di-

Torej — tako je treba. Svobodno

in hrabro in nihče nam ničesar ne

more.

FEDOV SESUN